

<http://www.midnightuniv.org/midnighttext/0009999718.html>

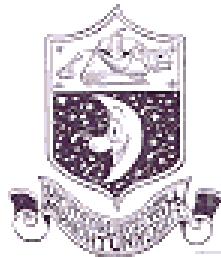
<http://www.midnightuniv.org/midnighttext/0009999732.html>

เอกสารลำดับที่ **1763** **11-09-2552** มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน

**กระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจห์ (Making Peace: Ahtisaari and Aceh)
ลงนามสัญญาสันติภาพที่สโมลนา-ความปิติยินดีในบ้านดาร์อาเจห์
บทความนี้ได้รับมาจากคุณ บุรฮานุดดิน อุเซ็ง**

The Midnight University 2009
Email 1: midnightuniv@gmail.com
Email 2: midnightuniv@hotmail.com
Email 3: midnightuniv@yahoo.com

เมื่อตอนที่ได้รับหนังสือ(ทางออนไลน์)ชิ้นนี้ คุณบุรฮานุดดิน อุเซ็ง
ได้เขียนข้อความส่งถึงมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ความว่า
ขออนุญาตส่ง "กระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจห์ เพื่อพิจารณา
เห็นว่า น่าจะเป็นข้อพิจารณากับการแก้ไขความขัดแย้งที่ภาคใต้บ้านเรา ด้วยวิธีการสันติ"

เนื่องจากหนังสือนี้ ความยาวประมาณ 124 หน้ากระดาษ A4
กอง บก.ม.เที่ยงคืนจึงขอแนะนำเสนอบทความนี้ครั้งละหนึ่งบท โดยในบทแรกและบทที่สองคือ
"คลื่นยักษ์สึนามิ"และ"โหมโรง: การเจรจาสันติภาพ รอบแรก"พร้อมคำนำของหนังสือ
เขียนโดยเจ้าของเรื่อง กาดริ เมอร์กัลป์ลีโอ คอลัมนิสต์ชาวฟินแลนด์
หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมบทความที่สำคัญ ของผู้เขียนซึ่งเคยลงตีพิมพ์ในวารสารรายสัปดาห์
ของฟินแลนด์ ชื่อ Saumen Kualehti ในระหว่างปี 2005 - 2006 (พ.ศ. 2548 - 2549)

แม้หนังสือเล่มนี้มิได้เป็นสูตรสำเร็จ หรือวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ หรือเป็นเพียง
รายงานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกระบวนการแสวงหาสันติภาพฉบับหนึ่ง
แต่ก็เป็นบันทึกที่ได้มาซึ่งสันติภาพ เป็นงานที่รวบรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจห์ ที่น่าสนใจศึกษา

มัสยิดกลางบันดาร์อาเจห์

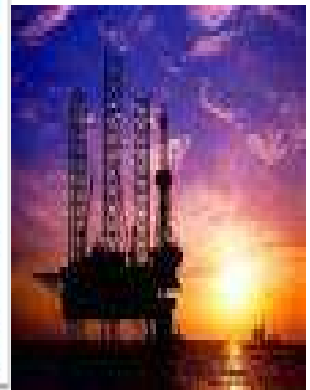

การใช้กฎหมายชารีอะฮ์ การลงโทษตามกฎหมายอิสลาม

Unseen Aceh

ExxonMobil

อาเจห์ มีทรัพยากรธรรมชาติ น้ำมัน แก๊ส ภูมิประเทศ ภูเขา ทะเล ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่สมบูรณ์แบบแต่ยากจน

15. ลุยป่าอาเจาะห์

วันอังคารที่ 26 กรกฎาคม - วันอังคารที่ 2 สิงหาคม 2005 (พ.ศ.2548)

ครั้งเมื่อขบวนการอาเจาะห์เสรีแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับกำลังพลและอาวุธ จาฮ์กโก อ็อกซาเน็น, ปีเตอร์ เพธ, ยูฮาร์ คริสเตนเซน, ได้รับคำยืนยันความถูกต้องจากผู้บัญชาการกองกำลังขบวนการอาเจาะห์เสรีในพื้นที่ และพวกเขาได้มีการเตรียมความพร้อมในการส่งมอบอาวุธและยุติการต่อสู้ หากไม่มีการยืนยันให้หลักประกันแล้ว สหภาพยุโรป ก็จะไม่เข้าร่วมกับกระบวนการนี้ เนื่องจากขณะนั้นในพื้นที่ยังมีการสู้รบอยู่ การเข้าพบและประชุมปรึกษาหารือกับผู้บัญชาการกองกำลังอาเจาะห์นั้นไม่ใช่เป็นเรื่องยาก แต่บุคคลที่กองทัพมีความพยายามที่จะล่าตัวมากที่สุดคือ ซากาเรีย ซามาน (Zakaria Saman) ซึ่งมีชื่อจัดตั้งว่า เต็งกู อุบิต (Tengku Ubit)

อนเดินทางครั้งนี้ มาลิก มะห์มูด และนายไซนี อับดุลลอฮ์ ได้บินมาจากกรุงสต็อกโฮล์มสู่กรุงเฮลซิงกิ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางที่จะขอพบและการเสี่ยงเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้น . ปีเตอร์ เพธ, จาฮ์กโก อ็อกซาเน็น, และยูฮาร์ คริสเตนเซน บินไปกรุงจาการ์ต้าและเมดาน เพื่อทำการประสานงานการจัดการพบปะของคณะฝ่ายที่สาม การประสานงานขอใช้เฮลิคอปเตอร์ขนส่งขนาดใหญ่ของรัสเซีย ซึ่งสามารถจัดให้ได้ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2005 (พ.ศ.2548) และจะมีการประชุมขึ้นในวันนั้น

แม้ว่าจะได้มีการตกลงไว้ล่วงหน้าแล้วก็ตาม แต่การปฏิบัติการครั้งนี้ต้องรักษาเป็นความลับ ไม่ควรแจ้งให้กองทัพทราบถึงเป้าหมาย บุคคล และสถานที่ที่จะเดินทางไปพบ "นายพลซูตาร์โต ผู้บัญชาการทหารสูงสุดกล่าวว่า บางทีคณะผู้แทนฝ่ายกองทัพเสียความรู้สึกเล็กน้อย เมื่อมีการประสานงานกับเรา แต่ไม่แจ้งอะไรในรายละเอียดบางอย่างให้เราทราบเลย และสถานที่ดังกล่าวนี้ยังคงเป็นประเทศของเราอยู่" ยูฮาร์ คริสเตนเซน กล่าวถึงความทรงจำ. แต่อย่างไรก็ตาม กองทัพก็

ไม่ได้ปฏิเสธ และให้คำมั่นว่าในระหว่างการเดินทางของคณะ ทางกองทัพจะไม่มี การเคลื่อนพล และ เปิดการปฏิบัติการใดๆ

เครื่องหมายกากบาทสีขาว

เด็ญ อุบิต ผู้บัญชาการกองกำลังจรรยาบรรณการอาเจาะห์เสรี เป็นเป้าหมายเบื้องต้นในการมาพบปะ เด็ญ อุบิต เคยลี้ภัยอยู่ในประเทศสวีเดนมากกว่า 10 ปี และเคยเข้ามาอาศัยในประเทศไทยหลายปี และเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องอาวุธของขบวนการอาเจาะห์เสรีทั้งหมด. ยูฮาร์ คริสเตนเซน ได้ติดต่อประสานงานกับเด็ญ อุบิต ทางโทรศัพท์ และได้รับปากที่จะพบกันโดยกำหนดสถานที่นัดหมายที่ บีเร็น (Bireuen) โดยจะได้มีการทำเครื่องหมายเพื่อให้เฮลิคอปเตอร์ลงจอด เพราะการติดต่อพูดคุยทางโทรศัพท์นั้น เป็นอันตรายต่อเด็ญ อุบิต ดังนั้นทั้งสองจึงต้องใช้ภาษาสวีดิช (สวีเดน) ในการติดต่อสื่อสารเท่านั้น

ภายใต้เงื่อนไขและข้ออ้างในเรื่องความปลอดภัยของบุคลากรของสหภาพยุโรป และทางกองทัพถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องให้ความคุ้มครองดูแล ทั้งๆ ที่คณะทำงานฝ่ายที่สามปฏิเสธที่จะให้ข้อมูล. ในวันเดินทางปฏิบัติการของคณะฯ ทศนวิสัยดี ไม่มีหมอกหนา ท้องฟ้าโปร่ง เป้าหมายที่จะเดินทางยังไม่แจ่มชัด แต่แจ้งให้เครื่องทำการบินตามเส้นทางโดยยึดแนวแม่น้ำจนถึงบริเวณป่าสน เมื่อพบเห็นบริเวณที่มีการกางป่าและเผาสามารถมองเห็นอย่างชัดเจน ก็ให้มองหาจุดที่ได้ทำเครื่องหมายไว้ที่พื้นดิน

เมื่อเฮลิคอปเตอร์ขึ้นบินออกจากเส้นทาง ตามคำแนะนำออกนอกเส้นทางควบคุม การจราจรทางอากาศ เครื่องได้ทำการทดลองร่อนลงจอด 2 ครั้งก่อนทำการบินจริง มีจุดกางป่าและเผาหลายจุดในบริเวณป่าสน เมื่อขึ้นบินออกจากบริเวณดังกล่าวจะเห็นแม่น้ำและมองเห็นจุดนัดหมายที่จะทำการร่อนลงจอด มีเครื่องหมายกากบาทสีขาวบนดินที่ ปูบนพื้นดินในเขตอำเภอบีเร็น มีกลุ่มนักรบจรรยาบรรณทั้งผู้บังคับการของพวกเขา เด็ญ อุบิต รออยู่เบื้องล่าง. "เราออกกับนักบินว่า เราเห็นจุดหมายแล้ว และชี้ให้เห็นจุดที่เราจะร่อนลงจอด แต่ได้รับการปฏิเสธจากนักบิน เพราะจุดหมายที่เด็ญ อุบิตกำหนด เป็นพื้นที่อยู่ในแนวลาดชัน ยากที่จะทำการลงจอด" จาร์โก อ็อกซาเนน เล่า. ดังนั้น เราไม่สามารถทำอะไรได้มากไปกว่าการโบกมือไปยังกลุ่มคนที่รออยู่เบื้องล่าง เรามีความจำเป็นต้องเดินทางกลับ และการนัดหมายต้องยกเลิกไปโดยปริยาย. เรามีปัญหา แต่อย่างไรก็ดี นับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่พวกเรา ได้มาตามนัดแล้ว เราตกลงกันว่าเราจะพยายามมาพบกันในวันข้างหน้า โดยใช้เครื่องบินขนาดเล็ก

เย็นวันนั้น ยูฮาร์ คริสเตนเซน ได้ทำความตกลงใหม่กับเด็ญ อุบิต อีกครั้งหนึ่ง โดยนัดเป็นเวลาตอนเช้าโดยใช้เฮลิคอปเตอร์ขนาดเล็ก และในคืนนั้นเด็ญ อุบิต ได้แจ้งให้ยูฮาร์ คริสเตนเซน ทราบด้วยว่า กองทัพอินโดนีเซียได้ส่งกองกำลังทหารเข้ามาใน ณ จุดบริเวณพื้นที่ที่เฮลิคอปเตอร์จะร่อนลงจอด เพื่อตามล่าค่าหัวสำหรับหัวหน้านักรบจรรยาบรรณการอาเจาะห์เสรี ทั้งๆ ที่ข้อตกลงการเจรจาได้มีการตกลงกันแล้ว พวกเราจึงรู้ว่าเด็ญ อุบิต ผู้นี้ มีค่าหัวรางวัล 100,000 เหรียญสหรัฐ

จากเหตุการณ์ในวันวาน ทั้งๆ ที่รู้ว่าเป็นการเสี่ยง เด็ญ อุบิต ยังตอบตกลงในการพบปะและได้กำหนดจุดนัดพบใหม่อีกครั้งหนึ่ง. ยูฮาร์ คริสเตนเซน, ปีเตอร์ เพธ และจาร์โก อ็อกซาเนน ลืมบอกแก่นักบินถึงสถานที่นัดหมายที่จะร่อนลงจอด การเดินทางเป็นไปด้วยดี ทศนวิสัยปลอดภัย อากาศสดใสงดงามอีกครั้งหนึ่ง บรรยากาศเป็นไปอย่างที่คาดหวัง เมื่อเฮลิคอปเตอร์ขึ้นไ้ระยะหนึ่ง ยูฮาร์ คริสเตนเซน และจาร์โก อ็อกซาเนน มองหน้ากัน ทั้งสองต่างรู้สึกประหลาดใจในสิ่งเดียวกัน คือนักบิน มิได้สวมเครื่องแบบนักบินแห่งกองทัพอินโดนีเซีย เพราะเป้าหมายของการเดินทางครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อไปพบกับหัวหน้านักรบจรรยาบรรณการอาเจาะห์เสรี ที่รัฐบาลกำลังปราบปรามตามล่าอยู่ จึงเป็นการไม่เหมาะสม จาร์โก อ็อกซาเนน และยูฮาร์ คริสเตนเซน คิดได้สักครู่จึงพูดด้วยภาษาฟินนิช (ฟินแลนด์) ด้วยกัน สรุปแล้วว่าอย่าไปพูดให้ใครฟังถึงเรื่องนี้ ยูฮาร์ คริส

เทนเซ่น เริ่มพูดคุยกับนักบินด้วยภาษาภาษาอินโดนีเซีย และแจ้งให้ทราบถึงจุดที่นัดพบกับ ขบวนการอาละห์เสรี ด้วยความคาดหวังว่าเขาคงเห็นด้วย

เฮลิคอปเตอร์พร้อมที่จะบิน ขณะที่ ยูฮาร์ คริสเทนเซ่น กำลังติดพันกับคุยกับนักบินอยู่ จาร์โก อ็อกซาเน็น จึงกล่าวให้เริ่มบินได้. หลังจากได้บินมาระยะหนึ่ง ก็สามารถมองเห็นจุดหมายที่ เฮลิคอปเตอร์จะร่อนลงจอดบนพื้นที่ราบ และมีบรรดานักบรจยุทธ์ ขบวนการอาละห์เสรีในชุดเสื้อ แจ็คเก็ตสีดำ ใส่กางเกงยีนส์ และรองเท้าบู๊ต และมีเครื่องหมาย ปรากฏตัวออกจากบริเวณป่ารอบๆ พื้นที่ประมาณ 70 คน. เด็งกู อุบิต ชายร่างเล็กอายุโดยประมาณสัก 60 ปี ดูท่าทางเหนื่อยหน่าย และเมื่อสงคราม "สายดาที่แฝงด้วยความเศร้า และดูเรียบเฉย ชีวิตที่ต้องเปลี่ยนที่นอนทุกสองคืนตลอดทั้งปี และมีความเบื่อหน่ายในการสู้รบอย่างเต็มประดา" จาร์โก อ็อกซาเน็น ย้อนรำลึก

ขณะที่คณะสัมผัสมือหักทลายกับเด็งกู อุบิต, ยูฮาร์ คริสเทนเซ่น เดินไปหานักบิน และกล่าวแก่เขาว่า ไม่ว่าจะมื่ออะไรเกิดขึ้นขอให้เขานั่งอยู่เฉยๆ และรอเพียงอย่างเดียว นักบินเห็นด้วยและกล่าวว่า ทราบดีที่ภารกิจของเขายังไม่ลุล่วง เขาก็จะรออยู่ในเครื่อง และปีเตอร์ เพธ เดินตรงไปยังกลุ่ม. "ผมมองสายดาเรียบๆ ของ เด็งกู อุบิต และกล่าวแก่เขาว่าผู้นำขบวนการอาละห์เสรีที่ กรุงสต็อคโฮล์ม ให้ข้อมูลว่าจะทำการส่งมอบอาวุธปืนจำนวน 840 กระบอก และยุติการเคลื่อนไหว ของนักบรจยุทธ์ขบวนการอาละห์เสรีจำนวน 3,000 คน ผมถามถึงจำนวนอาวุธที่อยู่ในความดูแลของเขา และถามว่าเขาเข้าใจถึงเจตนาของคณะจากสหภาพยุโรป ซึ่งได้เดินทางมาที่นี่ด้วย วัตถุประสงค์ใดหรือไม่? เขากล่าวว่าเขารับทราบ และได้รับแจ้งจากกรุงสต็อคโฮล์มเกี่ยวกับส่งมอบอาวุธแล้วเช่นกัน

มีการพูดคุยกันในเรื่องต่างๆ ไป เกี่ยวกับการประสานงานกับคณะผู้สังเกตการณ์การ ตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาละห์ (AMM) และการดูแลความปลอดภัยของอดีตนักบรจยุทธ์ ขบวนการอาละห์เสรี และมีความประสงค์ที่จะให้คณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการ สันติภาพในอาละห์ ฯลฯ การพูดคุยตามกำหนดการจะใช้เวลาเพียงแค่ 15 นาที แต่ในข้อเท็จจริงกลับ ใช้เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

ไม่มีใครใดคาดการณ์หรือค่านึงเกี่ยวกับอดีตนักบรจยุทธ์ว่า ขบวนการอาละห์เสรีจะกลับ เข้าสู่สังคมบ้านเกิดในชนบท หลังจากได้เข้าร่วมพัฒนาประเทศและส่งมอบอาวุธแล้ว เขาจะได้รับการ ยอมรับเพียงวีระบุรุษหรือการปล่อยปลละเลย เขาจะปรับตัวเข้าสู่สังคมในฐานะพลเรือนได้อย่างไร? หลังจากที่เขาเข้าสู่การสงครามมาหลายปี พวกเขาจะประกอบอาชีพอะไรในหมู่บ้านเขา ด้วยการ เริ่มต้นชีวิตใหม่? การประชุมจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบ กระบวนการสันติภาพในอนาคตยิ่ง ข้อมูลข่าวสารที่ผู้นำในกรุงสต็อคโฮล์มให้มาก็มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อความเชื่อถือของขบวนการอาละห์เสรี กว่าที่จะได้รับการพิจารณายอมรับ. "ผมมีความ ประทับใจจากการประชุมมาก ทั้งฝ่ายรัฐบาลกรุงจาการ์ต้าและการประชุมครั้งนี้ ผมได้ยืนยันความ คืบหน้าต่อสหภาพยุโรปที่กรุงบรัสเซลส์ คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายได้มีการเจรจาเกี่ยวกับระบบการเมืองที่ จะเดินหน้าอย่างจริงจังต่อไปข้างหน้า" ปีเตอร์ เพธ กล่าว

นักบินที่กำลังนั่งคอยคณะผู้เจรจาอยู่ในเฮลิคอปเตอร์ ดูเหมือนว่าเขามีความรู้สึกสบายใจ และถอนหายใจอย่างชัดเจน เมื่อเห็นคณะผู้แทนเจรจาเดินกลับมา จาร์โก อ็อกซาเน็น จึงถามว่า เขามีความรู้สึกวิตกกังวลอะไรหรือไม่? เขากลับตอบว่าไม่มีอะไร แต่การที่เขาสวมใส่ชุดส่วนตัวโดย ไม่ได้สวมใส่ชุดเครื่องแบบ ทำให้เขารู้สึกวิตกกังวล และตัวสั่นพอสมควร

กลุ่มประเทศอาเซียนเข้ามารวม

หลังจากเดินทางกลับจากอาเจะห์ ปีเตอร์ เพธ, จาร์โก อ็อกซาเนน, และยูฮาร์ คริสเทนเซ่น ได้มีการพบปะกับคณะพลเรือนและทหารของประเทศสมาชิกอาเซียนในกรุงจาการ์ตา และการปรึกษาหารือร่วมกับท่านชอฟยาน ดจาลิล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงประชาสัมพันธ์และการข่าว เกี่ยวกับแนวทางการจัดบุคลากร การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างบุคลากรของสหภาพยุโรป และอาเซียน ในการทำหน้าที่ตามโครงสร้างที่เตรียมไว้ และการจัดเข้ารับผิดชอบหน้าที่ตามโครงสร้างคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ที่กำหนดไว้

ความจริงกลุ่มประเทศอาเซียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องของทุกอย่างในกระบวนการสังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพและเป็นการสร้างดุลอำนาจ เมื่อประเทศอินโดนีเซียร้องขอให้ประเทศเพื่อนบ้านเข้ามามีส่วนในการปฏิบัติการ และประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนไม่มีทางออกอื่น นอกจากต้องยอมรับ. ประเทศอินโดนีเซียมีบทบาทในภูมิภาคนี้มาก ประเทศสมาชิกทั้งห้าประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย, มาเลเซีย, บรูไน, ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ได้ตกลงที่จะส่งเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 93 คน เข้าร่วมปฏิบัติการในคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์

ที่กรุงจาการ์ตา ได้มีการตกลงกันที่จะให้คณะผู้แทนของอาเซียน และสหภาพยุโรป ทำงานร่วมกันเคียงบ่าเคียงไหล่ ผสมผสานร่วมงานในองค์กรปฏิบัติการเดียว เช่นหากเจ้าหน้าที่จากสหภาพยุโรปได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ก็จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากอาเซียนดำรงตำแหน่งรองหัวหน้า และมีการสลับกันไปในแต่ละชุด นับว่าเป็นการปฏิบัติการที่ผสมผสานการปฏิบัติการระหว่างอาเซียนและสหภาพยุโรปเป็นครั้งแรก และนับว่าเป็นโครงสร้างที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ

พันโท นิพัทธ์ ทองเล็ก(*) รองประธานคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ จากประเทศไทย เป็นหนึ่งในที่ประชาชนชาวอาเจะห์มีความชื่นชม และมีความยินดีที่ได้เป็นผู้มาร่วมงานกับคณะทำงานระหว่างสหภาพยุโรปกับอาเซียน ซึ่งปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบเท่าเทียมกันอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ "มันเป็นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม โดยเฉพาะแบบอย่าง เป็นแบบจำลองการทำงานร่วมกัน ประสานงานกัน" พันโทนิพัทธ์ ทองเล็ก กล่าวสรุป

(*) พล.ท.นิพัทธ์ ทองเล็ก (ยศปัจจุบัน: ลำสุต) เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร อดีตรองประธานคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ (Deputy Head of the Aceh Monitoring Mission : AMM) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนคณะผู้สังเกตการณ์ ร่วมกับผู้สังเกตการณ์จากสหภาพยุโรป และอาเซียน หลังมีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพที่สมอลนา เฮลซิงกิ ฟินแลนด์, เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2548

พล.ท.นิพัทธ์ กล่าวว่า โมเดลการแก้ปัญหาในอาเจะห์ไม่ได้เป็นยาวิเศษ เพียงแต่มีการค้นพบยาตัวหนึ่งที่สามารถรักษาอาการของโรคที่ใกล้เคียงกับภาคใต้ของไทยมีอยู่ 4 ประการ คือ

- (1) ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ชาวอาเจะห์เชื่อว่าพวกตนไม่ใช่ชาวอินโดนีเซีย มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเรียกตัวเองว่า "อาเจะห์" และเรียกคนอินโดนีเซียว่า "ยาวา"
- (2) ความเป็นมุสลิมแม้จะนับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน แต่ก็มี ความต่างเรื่องวิธีคิดและการปฏิบัติตามหลักศาสนาแตกต่างกัน
- (3) ความห่างเหินจากศูนย์กลางอำนาจ
- (4) ปัญหาการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่

"ทั้ง 4 ข้อนี้ เป็นเงื่อนไขที่ดูแลอาการป่วยคล้ายๆ กับภาคใต้ของไทย และ "ยารักษาโรค" จากบทเรียนของอาเจะห์นั้น ในเชิงเปรียบเทียบแล้ว จุดเปลี่ยนสำคัญสู่สันติภาพคือ "หมอได้พบกับคนไข้" ขณะที่ "คนไข้ก็ต้องยอมแสดงตนด้วย" โดยทั้งสองฝ่ายต้องมาเห็นหน้ากัน แล้วยาจะออกมาเอง อย่างไรก็ตาม แนวทางว่าด้วย "หมอได้พบกับคนไข้" นั้น ดูจะ

เป็นความต่างอันสำคัญระหว่างอาเจห์กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ "สถานการณ์ของเราขณะนี้ยังไม่เคยเจอคนใช้ กลุ่มก่อความไม่สงบไม่เคยแสดงตัว ได้แต่สร้างความเสียหายให้กับผู้บริสุทธิ์ มีคนเสียชีวิตทุกวัน" แต่กระนั้น ในเรื่องของการแสดงตัว ก็ไม่ได้หมายถึงเพียงแต่กลุ่มก่อความไม่สงบจะต้องออกมาแสดงตัวโดยตรงถึงขนาดต้องออกโทรทัศน์ เพียงแต่แสดงออกทางอ้อมให้ทราบว่า ต้องการอะไร เพื่อให้รัฐได้รู้ว่าป่วยเป็นโรคอะไร? เท่านั้นก็เพียงพอแล้ว

"ถ้าคุณต้องการสันติภาพ ก็ต้องกล้าแสดงตัว" และกล่าวว่า แต่ในท้ายที่สุดไม่ใช่เฉพาะฝ่ายก่อความไม่สงบที่จะต้องกล้าแสดงตัว รัฐบาลเองก็ต้องกล้าแสดงความจริงใจในมิตินี้เช่นกัน "ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย ๆพลฯ สศิโล บัมบัง ยูโดโยโน ท่านเป็นทหารเก่า เข้าใจงานด้านความมั่นคงเป็นอย่างดี ลูกชายของท่านสมัยเป็นนายทหารยศร้อยโทก็ไปประจำการที่อาเจห์ และท่านเองก็เคยทำงานรักษาสันติภาพในโคโซโว ทำให้ท่านเข้าใจว่าการใช้กำลังทหารอย่างเดียวในการแก้ปัญหาความไม่สงบเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จึงต้องวางแนวคิดใหม่ นั่นก็คือการเจรจาสันติภาพ หรือที่เรียกว่า Peace Talk"

"สิ่งสำคัญของกระบวนการเจรจาสันติภาพคือการควานหาตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตรงนี้ทางสหภาพยุโรป หรืออียู มีบทบาทอย่างมาก กระทั่งค้นพบเครือข่ายว่าคนกดปุ่มสั่งการอยู่ที่สวีเดน รู้ตัวละครทั้งหมดว่าใครกดปุ่ม ใครเดิน ใครสาดกระสุน เมื่อเห็นโครงข่ายทั้งหมดจึงนำมาสู่ความเป็นไปได้ในการพูดคุย แต่ก็ต้องยอมรับว่า GAM ก็มีความกล้าที่จะแสดงตน และนั่นทำให้ความเป็นไปได้ของการเจรจาสันติภาพเกิดขึ้น"

การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธีในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 มิ.ย. 2551 อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) นำกระบวนการสร้างสันติภาพใน "อาเจห์" ประเทศอินโดนีเซีย มาศึกษาเป็นแบบจำลองในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดน และระบุถึงความร่วมมือระหว่างไทยกับอินโดนีเซียในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เอาไว้อย่างค่อนข้างจำกัด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรมุสลิมสายกลางของอินโดนีเซียเพื่อแลกเปลี่ยนผู้นำศาสนาระหว่างกัน ขณะที่หน่วยงานด้านความมั่นคงก็ให้แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านข่าวกรองระหว่างกัน "อาเจห์โมเดล" ยอมรับปฏิเสธไม่ได้ที่จะพูดถึงกระบวนการสันติภาพที่เกิดจากการเจรจา อันนำมาสู่การลงนามในข้อตกลงสันติภาพครั้งประวัติศาสตร์ระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียกับ GAM เมื่อวันที่ 15 ส.ค.2548 ที่กรุงเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ แล้วรัฐไทยกับกลุ่มก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้พร้อมที่จะเริ่มกระบวนการนี้หรือยัง?

16. ความสับสนมากที่สุดท้าย

บรรยากาศอันอบอุ่นสบายในเดือนสิงหาคมที่กรุงเฮลซิงกิ ราวกับว่าได้ถูกเนรมิตมาเพื่อการต้อนรับคณะผู้แทนฝ่ายเจรจาแสวงหาสันติภาพทั้งสองฝ่าย ที่เดินทางมาถึงประเทศฟินแลนด์ เพื่อการดำเนินการให้สำเร็จตามขั้นตอนสุดท้าย เอกสารที่จะลงนามได้ถูกเตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงการยอมรับเงื่อนไขต่างๆ เพียงแต่รอคอยการลงนามและการเฉลิมฉลองอย่างเป็นทางการเท่านั้น

ผู้แทนเจรจาฝ่ายขบวนการอาเจห์เสรี ตั้งหลักที่ศูนย์วัฒนธรรม ฮานาซาอริ (The Hanasaari Culture) แต่ในทางตรงกันข้าม เกิดความวิตกกังวลและมีดมจากความเห็นของที่ปรึกษาดาเมียน คิงส์เบอร์รี่ ว่า "ขบวนการอาเจห์เสรีได้พบช่องโหว่ในข้อตกลง คือไม่มีข้อความที่ระบุเกี่ยวกับการจัดการกองกำลังติดอาวุธหรือกองกำลังพลเรือนกึ่งทหารและการปลดอาวุธ(ของฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซีย) เรื่องดังกล่าวได้มีการพิจารณาในการเจรจาเกี่ยวกับกองกำลังดังกล่าว ซึ่งขบวนการอาเจห์เสรีคาดว่าจะมีจำนวน 10,000 คน และมีแผนการแล้วว่าทันทีที่ขบวนการอาเจห์เสรีได้มีการส่งมอบอาวุธแล้วกองกำลังติดอาวุธดังกล่าว ก็จะเริ่มสังหารพวกเขาทันที

ตามข้อเท็จจริงแล้ว ผู้นำขบวนการอาเจห์เสรีได้มีการเสนอบันทึกข้อตกลงให้มีการปรับข้อความในการเจรจาจบสุดท้ายแล้ว ซึ่งบันทึกข้อตกลงมีข้อความตรงกันกับสิ่งที่คู่เจรจาได้อ่านอย่างละเอียด และมีการทบทวนก่อนหน้านั้นไม่น้อยกว่า 1 เดือน. ดูเหมือนว่าความพยายามในการสร้างความตึงเครียดถูกกระทำด้วยความจงใจ ในการบิดเบือน หรือเป็นการสร้างความตระหนก ความสับสนในนาทีสุดท้ายที่คืบคลานเข้าในความนึกคิดของขบวนการอาเจห์เสรี

ความเปลี่ยนแปลงเบื้องหน้าพวกเขาใหญ่หลวงนัก และไม่มีหลักประกันเกี่ยวกับเรื่องราวจะเดินหน้าด้วยความหวัง มันเพียงได้รับความเชื่อถือที่น้อยมาก ในทัศนะที่ตรงกันข้ามและภายใต้สภาวะการณ์

เช่นนี้ การส่งมอบอาวุธของขบวนการอาเจห์เสรีนับเป็นการเสี่ยง. มาลิก มะห์มูด ยังนั่งอยู่ที่ระเบียง ศูนย์วัฒนธรรมฮานาชะอริ ตรงหน้าของเขามีกวายน้ำชา ด้วยอาการนั่งสงบ แต่สับสนและยังมีที่ท้าวัดก กังวลอยู่ ความรู้สึกเหมือนเจ้าบ่าวที่อยู่ในพิธีแต่งงานด้วยสภาวะตื่นเต้น เพียงกำลังรอคำถามที่ผู้ทำ พิธีจะถามและพร้อมจะตอบรับเพียงคำกล่าวเพียงว่า "ผมยอมรับ"

"มันเป็นการยากมากสำหรับผมที่จะเชื่อว่า ตำรวจในอาเจห์จะออกไป และกองกำลังติดอาวุธซึ่งฝ่าย ทหารเป็นผู้ฝึกและมอบอาวุธให้กับกองกำลังพลเรือนกึ่งทหารเหล่านั้นจะหมดไป" มาลิก มะห์มูด ส่ง สัญญาณและกล่าวว่า "วันนี้มันสายเกินไปเสียแล้วที่จะไปจัดการทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้". "ในขั้นนี้ แล้ว ผมเองรู้สึกกังวลใจอยู่ในหลายเรื่อง แต่ก็ได้แค่กังวลใจเท่านั้น"

"นักรบจรรยาบรรณขบวนการอาเจห์เสรีมีความจงรักภักดีเชื่อฟังเราอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่เป็นประชาชน สามัญซึ่งทุกคนต่างก็มีอาชีพหลักก่อนที่จะเข้าร่วมงานกับขบวนการอาเจห์เสรี บางคนเป็นชาวนา บางคนเป็นกรรมกรคนงานทั่วไป บางคนเป็นผู้มีกิจการประกอบธุรกิจขนาดเล็กส่วนตัว เมื่อเราประกาศ ยุติการต่อสู้แล้ว พวกเขา ก็จะกลับคืนสู่ชีวิตปกติของพวกเขาต่อไป"

"สำหรับผู้ที่มีความต้องการความช่วยเหลือ การให้การสนับสนุน เช่น ผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำ ไม่มีบ้านที่อยู่อาศัย ก็มีความจำเป็นที่เราต้องให้การช่วยเหลือกันต่อไป นี่คือนี่ที่ต้องมีความจริงจัง แต่ทั้งหมดต้องการหลักประกันความปลอดภัยในชีวิต มิใช่ว่าหลังจากมีการมอบตัวและวางอาวุธแล้ว พวกเขาอาจถูกตามล่า ถูกเก็บหรือลอบสังหารภายหลัง". สำหรับตนเองจะกลับคืนสู่อาเจห์อย่างไร นั้น มาลิก มะห์มูดยังไม่สามารถพูดได้ในวันนี้ บ้านเดิมของมาลิก มะห์มูดตั้งอยู่ในเมืองของอาเจห์ บีอัส (Aceh Besar) ห่างจากเมืองหลวงประมาณ 10 กม. แม้ว่าในชีวิตส่วนใหญ่ของมาลิก มะห์มูด อาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์ แต่เขาก็มีญาติพี่น้องอยู่ในอาเจห์ ในเมดาน และในกรุงจาการ์ตา. "การ กลับคืนสู่มาตุภูมิของผมนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ความรุนแรงของเหตุการณ์ในพื้นที่"

ในเอกสารข้อตกลงในขั้นสุดท้ายมีบันทึกแนบท้าย ซึ่งทำให้มาร์ตติ อะห์ดีซารี เป็นผู้ปฏิบัติการในการ ให้การคำประกันสันติภาพ หากคู่เจรจาทั้งสองฝ่ายไม่สามารถแก้ไขปัญหาความแตกต่างในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงกับหัวหน้าชุดคณะผู้สังเกตการณ์ การตัดสินใจขั้นสุดท้าย ให้ เป็นอำนาจของหัวหน้าคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจห์ หากยังไม่ สามารถแก้ไขโดยวิธีการดังกล่าว หัวหน้าคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอา เจห์ ก็จะนำข้อปัญหาดังกล่าวเข้าสู่ที่ปรึกษาของผู้นำที่กรุงสต็อกโฮล์ม และกรุงจาการ์ตาเป็นผู้ พิจารณาตัดสิน และในขั้นสุดท้ายหากไม่สามารถแก้ไขได้ คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายตกลงกันนำปัญหาส่ง มอบให้มาร์ตติ อะห์ดีซารีเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการวินิจฉัยชี้ขาดสำหรับในกรณีเรื่องดังกล่าว

มาลิก มะห์มูด กล่าวว่าเส้นทางออกที่ดีที่สุดที่จะกล่าวว่า เป็นหน้าที่ของมาร์ตติ อะห์ดีซารี ในขั้นนี้ "เขา เป็นผู้ที่มีความสามารถให้การตกลงบรรลุผลได้อย่างแท้จริง เขาเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษใน บทบาทการเป็นคนกลางและการเจรจาไกลเกลี่ยที่ดี ผมเชื่อว่า เขาเป็นอีกหนึ่งที่จะเป็นผู้ที่ยืนอยู่ เบื้องหลังถ้อยคำที่เป็นตัวอักษรในข้อตกลงและต้องการเห็นการนำสู่การปฏิบัติอย่างบรรลุผลสำเร็จ ผมเชื่อว่าเขาจะต้องติดตามไปโดยตลอด". "และยูฮาร์ คริสเทนเซน ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีส่วนสำคัญ ระดับหนึ่ง เขาเป็นผู้ที่ริเริ่มในการติดต่อประสานงานกับพวกเราและกับฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซีย และเป็น ผู้ผลักดันกระบวนการต่างๆ เบื้องต้นกับมาร์ตติ อะห์ดีซารี" มาลิก มะห์มูดกล่าวเพิ่มเติม

ความคาดหวังในอนาคต มาลิก มะห์มูดมีความคาดหวังเป็นกรณีพิเศษว่า ประชาชนชาวอาเจห์จะเป็น ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการตัดสินใจกำหนดชะตากรรมให้กับพวกเขาเองว่า จังหวัดอาเจห์จะถูกกำหนด แนวทางเป็นอย่างไร? "เราไม่มีปัญหาในเรื่องของการเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอินโดนีเซีย トラบใดที่ เราเป็นผู้ที่มีสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง เรามีสิทธิที่จะเลือกว่า อาเจห์จะถูกนำ และเรา สามารถเลือกผู้นำของเราเองได้ สำหรับเราอิสรภาพไม่สามารถยุติในตัวมันเอง". "เราสามารถใช้ธง ชาติของเราเองได้ เรามีรัฐธรรมนูญของเราเองได้ สิ่งนี้คือสิ่งที่สำคัญสำหรับพวกเรา"

มาลิก มะห์มูด ไม่รู้ว่าบทบาทของขบวนการอาเจห์เสรีจะเป็นอย่างไร ? อนาคตในไม่ช้า ความเป็นไป ได้ที่ขบวนการอาเจห์เสรีอาจปรับบทบาทไปเป็นพรรคการเมือง ในนามของขบวนการอาเจห์เสรี

ตามความหมาย และอีกไม่นานเป้าหมายของเราก็จะผูกพันกับสิ่งใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น "เราจะมี การตัดสินใจในการรวมตัวในภายหลัง" มาลิก มะห์มูด พิจารณาว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอา เจะห์ในกระบวนการนับเป็นเรื่องสำคัญอย่างเร่งด่วน ระหว่างฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน ด้วยงบประมาณ ที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบัน โอลอฟ ปาล์ม (The Olof Palme) แห่งประเทศสวีเดน ขบวนการอา เจะห์เสรีได้นำมาจัดสรรให้แก่องค์กรเอกชนอาจะห์ 3 องค์กร ในการนี้ขบวนการอาจะห์เสรี ได้ อธิบายความคืบหน้าและเป้าหมายของการเจรจาเพื่อสันติภาพ

ประชาชนจากองค์กรเอกชน, กลุ่มผู้นำศาสนา, นักวิชาการ, ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง "มีผู้คน จำนวนมาก ที่เคยตำหนิพวกเราที่กลับมีความเข้าใจและเข้ามาร่วมงานกับพวกเรา ที่สำคัญที่สุดคือ เราจะทำให้ข้อตกลงสันติภาพบรรลุผล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวทั้งหมดเป็นที่รู้ดีที่สุดในอาจะห์. มา ลิก มะห์มูดเชื่อมั่นว่า หากสันติภาพเกิดขึ้นในอาจะห์อย่างแท้จริงแล้ว ผู้ที่ลี้ภัยจำนวนมากก็จะพากัน กลับคืนสู่มาตุภูมิอย่างแน่นอน "ผมมีความประสงค์และสนับสนุนการกลับคืนสู่มาตุภูมิ อาจะห์ดินแดน ที่มีความสมบูรณ์และยังต้องการผู้ที่มีการศึกษาดี มีประสบการณ์ที่เคยทำงานในประเทศแถบตะวันตก ก็ ควรกลับมาร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนามาตุภูมิ เช่น ตัวอย่าง การเข้ามาดูแลปกครองโดยปราศจาก การฉ้อราษฎร์บังหลวง และนั่นคือสิ่งที่ทำลายหลักของอาจะห์ที่ประสบการณ์ของเราในกลุ่ม ประเทศนอร์ดิกมากมายประเมินค่ามิได้"

17. การลงนามสัญญาสันติภาพที่สโมลนา วันจันทร์ที่ 15 สิงหาคม 2005 (พ.ศ.2548)

บรรยากาศภายในห้องเลี้ยงรับรองทำเนียบรัฐบาลฟินแลนด์ ที่สโมลนา (Smolna) กรุงเฮลซิงกิ เกิดความโกลาหลวุ่นวายและตื้นตันอีกครั้งหนึ่ง เมื่อกองทัพผู้สื่อข่าวทุกแขนงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่างแย่งกันจองจุดที่ตั้งกล้องโทรทัศน์เพื่อหาโลเกชั่นที่สวยงามที่สุดสำหรับตน ไต่โคมระย้าหน้าโต๊ะยาวผู้ที่เกี่ยวข้องในชุดสูทสีเข้มยืนเรียงรายจากประตูใหญ่เต็มพื้นที่ ในกลุ่มนั้นมีบุคคลที่เดินทางมาจากกรุงจาการ์ตา, อาเจาะห์, มาเลเซีย บินมายังกรุงเฮลซิงกิ ล่วงหน้าประกอบด้วย: รัฐมนตรี, ผู้นำทางทหาร, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำท้องถิ่นจากอาเจาะห์

นับเป็นครั้งแรกที่กลุ่มผู้แทนจากทั้งสองฝ่าย ทั้งจากฝ่ายขบวนการอาเจาะห์เสรีและฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซียรวมถึงบรรดาทหารมาประชุมภายใต้หลังคาเดียวกันและห้องโถง ทุกคนตระหนักดีว่า วันนี้มิใช่เป็นวันที่ทุกอย่างจะสิ้นสุดในกระบวนการต่างๆ แต่เป็นเพียงวันแห่งการเริ่มต้นซึ่งจะต้องมีอะไรตามมาอีกมากมายซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไปจากนี้. อดีตประธานาธิบดีฟินแลนด์ฯ พณฯ มาร์ตติ อะห์ติซารี เดินนำหน้าแขกไปยังโต๊ะยาวเพื่อการลงนาม ประกอบด้วยมาลิก มะห์มูด นิ่งด้านซ้ายมือ และฮามิด อาวาลุดดีน นิ่งด้านขวามือ, ที่นั่งถัดมา เอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักร พณฯ แมททิว เกริก ในฐานะประธานสหภาพยุโรป, ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป พณฯ อัลโด เดลลี อะริคเซีย, และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฟินแลนด์ อีริกกี ทูโอมิโอะจา

หลังจากการแนะนำฮามิด อวาลุดดีน และมาลิก มะห์มูดแล้ว มาร์ตติ อะห์ดีซารี ก็ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ฮามิด อวาลุดดีน และมาลิก มะห์มูดในฐานะผู้แทนของคู่เจรจาของแต่ละฝ่ายและมาร์ตติ อะห์ดีซารีในฐานะพยานของการลงนามในข้อตกลง. ในคำกล่าวสุนทรพจน์ มาร์ตติ อะห์ดีซารี ได้ย้ำถึงกระบวนการสันติภาพที่เกิดขึ้นได้ในวันนี้ เพราะคู่เจรจาทั้งสองฝ่ายต่างมีจิตใจที่ใฝ่หาแสวงหาสันติภาพ มีความตระหนักและความต้องการแสวงหาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในอาเจะห์อย่างยั่งยืน ด้วยเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของทุกๆ ฝ่าย

"จุดประสงค์ของกระบวนการแสวงหาสันติภาพ เพื่อให้ประชาชนชาวอาเจะห์ได้มีโอกาสใช้ชีวิตอย่างสันติสุข ความยุติธรรมและสังคมประชาธิปไตย การตกลงครั้งนี้รวมถึงคำมั่นสัญญาจากทั้งสองฝ่ายในการเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชนในอาเจะห์ รวมถึงการจัดตั้งศาลสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและความปรองดอง" มาร์ตติ อะห์ดีซารีกล่าวเพิ่มเติมว่า "ยังมีภารกิจอันหนักอึ้งสำหรับสองฝ่ายที่ต้องยึดมั่นในหลักการที่จะไม่เบี่ยงเบนจากข้อตกลง ตลอดจนเจตจำนงของการตกลงในวันนี้"

ท่านยังกล่าวเสริมว่า "นับตั้งแต่การลงนามในวันนี้เป็นต้นไป ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปและอาเซียน ก็จะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในการสังเกตการณ์ ซึ่งก็ได้มีการเตรียมบุคคลากรที่จะปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ในฐานะคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ (Aceh monitoring mission: AMM). มาร์ตติ อะห์ดีซารี ได้เรียกร้องขอความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายในการให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะผู้สังเกตการณ์การตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ ซึ่งจะเริ่มปฏิบัติการอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2548 นี้"

มาร์ตติ อะห์ดีซารี ได้กล่าวขอบคุณหัวหน้าคณะผู้แทนเจรจาของแต่ละฝ่ายโดยเฉพาะฯ พล.ร.อ. ประธานาธิปไตย แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สุศิโล บัมบัง ยุทโธโยโน ท่านรองประธานาธิบดี ยูซุฟ กัลลา ที่ได้ให้การสนับสนุนการเจรจาด้วยดีตลอดมา และท่านได้แสดงความขอบคุณต่อรัฐบาลประเทศฟินแลนด์, ประเทศฮอลแลนด์, ประเทศสวีเดน, และประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป ที่ได้ให้การสนับสนุนการเจรจาสันติภาพ ท่านยังกล่าวขอบคุณ ยูฮาร์ คริสเตนเซน เช่น ในฐานะที่เป็นผู้ติดต่อประสานงาน และเป็นผู้ที่ชักนำให้คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายได้มานั่งลงบนโต๊ะเจรจา และช่วยให้กระบวนการเจรจาเดินหน้าได้เป็นอย่างดี

สามิต อวาลุดดิน กล่าวสุนทรพจน์ในฐานะผู้แทนเจรจาฝ่ายรัฐบาล เริ่มด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของกันและกัน จุดประสงค์ได้เดินมาถึงจุดสุดท้ายของความรุนแรง และจะมีการเริ่มต้นชีวิตใหม่นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ในคำกล่าวของท่านสามิต อวาลุดดิน ได้กล่าวถึงบรรทัดฐานระหว่าง "พวกเขา" และ "พวกเรา" ที่ทำให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งเราจะลบมันออกไป และต่อไปนี้ก็จะมีเพียงคำว่า "พวกเรา" เท่านั้น ความแตกต่างในอดีตควรขจัดออกไปให้หมด และเราต้องมองไปยังเบื้องหน้าที่จะก้าวสู่อานาคต และท่านได้กล่าวขอบคุณ มาร์ตติ อะห์ดีซารี ที่ได้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ย หากไม่มีท่านผู้นี้แล้ว "การสู้รบก็ไม่อาจยุติลงได้" และท้ายที่สุดได้อ้างถึงคำพูดของชาวอาเจห์ที่กล่าวว่า "เมื่อถึงเวลา ฝนก็จะหยุดตก และถึงเวลาแล้วที่จะหยุดสงคราม" สามิต อวาลุดดิน จบสุนทรพจน์ด้วยความมั่นใจในสันติภาพที่กำลังจะเกิดขึ้น

ต่างไปจากสามิต มะห์มุด แวดดาที่ส่อให้เห็นถึงความวิตกกังวลปรากฏบนใบหน้าของมาลิก มะห์มุด ขณะเริ่มกล่าวสุนทรพจน์อันยึดเยื้อ เขากล่าวขอบคุณต่อผู้เข้าร่วมประชุมทุกๆ คนและทุกๆ ฝ่าย เขาพยายามชี้ให้เห็นว่า ยังไม่มีสันติภาพในอาเจห์ เนื่องจากที่นั่นยังไม่มีความยุติธรรมเกิดขึ้น เขากล่าวว่า เขาหวังว่าการลงนามในข้อตกลงสันติภาพวันนี้จะเป็นการนำมาซึ่งความยุติธรรมมาสู่อาเจห์ และขอให้ความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงจะเป็นหลักประกันความยุติธรรม เขากล่าวว่าระบบต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซียยังไม่มีเปลี่ยนแปลง จากวันแห่งความมืดมน และการลงนามในข้อตกลงสันติภาพในวันนี้ จะเป็นก้าวสำคัญที่จะนำประเทศชาติก้าวพ้นจากความมืดมน หลังจากช่วงเวลาที่ยืดเยื้อของความรู้สึกชาตินิยม ซึ่งถึงเวลาแล้วที่ควรจะต้องคลี่คลายลง

มาลิก มะห์มุด กล่าวถึง "ข้อตกลงที่มีไข่มุกความหมายแค่ข้อตกลงที่เป็นเพียงตัวอักษร แต่ควรเป็นข้อตกลงที่เป็นความผูกพันด้วยจิตวิญญาณ" เขากล่าวถึงจำนวนกำลังพลของทหารที่ยังคงอยู่ในจังหวัดอาเจห์ มีจำนวนมากกว่าพื้นที่ในจังหวัดอื่นเป็นเท่าตัว เมื่อเปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดและพื้นที่ ในความเห็นของเขาแล้วก็ไม่ได้สร้างความมั่นใจต่อความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของฝ่ายกองทัพ เขายังแสดงถึงความรู้สึกกลัวๆ ที่กังวลต่อการคุกคามที่เกิดจากกลุ่มทหาร ซึ่งข้อเท็จจริงแล้วคือ กลุ่มกองกำลังพลเรือนกึ่งทหารที่ติดอาวุธ ซึ่งกองกำลังเหล่านี้มักเป็นผู้สร้างปัญหาในเกือบทุกพื้นที่ในประเทศอินโดนีเซียมาแล้ว และมีพฤติกรรมที่มักเป็นผู้คุกคามละเมิดสิทธิมนุษยชน พลเรือนเสมอมา

เขาเรียกร้องต่อนานาชาติ ประเทศ ประชาคมนานาชาติประณามพฤติกรรมทหารที่ประจำการในอาเจห์ และเรียกร้องให้สื่อนานาชาติให้ความสนใจติดตามข่าวสารในเรื่องเหล่านี้ เพื่อที่จะได้ไม่สร้างอาณาจักรแห่งความหวาดกลัวแก่ประชาชน หรือข่มขู่ประชาชน โดยปราศจากความกลัวการถูกเปิดโปง ด้วยวิธีการนี้ นับเป็นวิธีการเรียกร้องที่สร้างความเชื่อถือ สร้างความมั่นใจแก่ขบวนการอาเจห์เสรี เขายืนยันว่า ขบวนการอาเจห์เสรีได้มอบความไว้วางใจในการสถาปนาความหลากหลายในวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ความเป็นประชาธิปไตยในอาเจห์ และมีความหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รัฐบาลอินโดนีเซียจะได้แสดงถึงความปรารถนาดี และมีความจริงใจในการประสานงานที่ดีต่อไป

"เราหวังว่า วันแห่งความมืดมนและความสิ้นหวังจะถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง เราจะมุ่งไปข้างหน้า สู่วันแห่งความหวัง ที่มีแสงสว่างอยู่เบื้องหน้าของเรา อินชาอัลลอฮ์ (หากเป็นความประสงค์ของพระเจ้า)

ความชื่นชมและปิติยินดีในบันดาร์อาเจห์

สุนทรพจน์ของมาลิก มะห์มูด มิใช่เป็นการกล่าวสุนทรพจน์ที่รับฟังด้วยความเงยบงกเพียงเฉพาะใน สมอลนา กรุงเฮลซิงกิเท่านั้น และในเวลาเดียวกันที่เมืองบันดาร์อาเจห์ มีการเฉลิมฉลองการลงนามข้อตกลงสันติภาพพร้อมๆ กันด้วยการถ่ายทอดสดผ่านโทรทัศน์ที่ส่งตรงยังมีสียดกลางของเมืองหลวง ที่มีประชาชนชาวอาเจห์มาร่วมชุมนุมนับพันคน เพื่อมาดูและฟังมาลิก มะห์มูด กล่าวสุนทรพจน์ทางโทรทัศน์ บรรยากาศการลงนามและการกล่าวสุนทรพจน์ ได้รับการติดตามชมด้วยจิตใจจดจ่อ สำหรับประชาชนชาวอาเจห์ส่วนใหญ่ที่รู้จักเพียงชื่อของมาลิก มะห์มูด ในนามของสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อเสรีภาพเท่านั้น แต่บัดนี้พวกเขาได้เห็นใบหน้าที่แท้จริงของเขาในวันนี้เอง

ประชาชนที่ได้มาชุมนุมพร้อมกันที่มีสียดกลาง เพื่อการละหมาดฮาญัต (ละหมาดเพื่อขอพร) ก่อนที่จะมีการเฉลิมฉลองและพร้อมใจกันเปล่งคำสรรเสริญพระเจ้าว่า อัลลอฮ์ อัคบัร (อัลลอฮ์ทรงเกรียงไกร) อัลลอฮ์ อัคบัร (อัลลอฮ์ทรงเกรียงไกร) อัลลอฮ์ อัคบัร (อัลลอฮ์ทรงเกรียงไกร) หลายๆ ครั้ง. เมื่อปรากฏภาพของ มาร์ตติ อะห์ดีซารี บนหน้าจอโทรทัศน์ บางคนตะโกนว่า "อะห์ดีซารี" และทุกคนต่างพร้อมใจร้องตะโกนตาม และกล่าวว่า "ขอบคุณ ฟินแลนด์" พวกเขาพากันตะโกนตาม

ปีเตอร์ เพธ ติดตามการเฉลิมฉลองพิธีลงนามข้อตกลงสัญญาสันติภาพทางโทรทัศน์ร่วมกับฝูงชนในบันดาร์อาเจห์ และเขารู้สึกตื่นเต้นกับสิ่งที่ประจักษ์กับสายตาของเขาเอง "ผมรู้สึกว่าการบรรยายที่เป็นไปอย่างดีมาก การเฉลิมฉลองที่สำคัญที่เต็มไปด้วยความศรัทธาอย่างแรงกล้าของประชาชนชาวอาเจห์

ในกรุงเฮลซิงกิ พิธีการลงนามได้สิ้นสุดลง บรรดาผู้สื่อข่าวต่างรีบเร่งกลับสู่สำนักงานของตนเพื่อรีบส่งต้นฉบับและรีบเสนอข่าวสารอย่างเร่งด่วน (Breaking News) ส่วนผู้แทนคู่เจรจาทั้งสองฝ่ายและผู้มีส่วนร่วม ผู้ติดตาม แขกผู้มีเกียรติ ร่วมรับประทานอาหารที่สมอลนา ทำเนียบรัฐบาล

ขณะที่ผู้อื่นยังคงอยู่ร่วมฉลองการลงนามข้อตกลงสันติภาพ จาค็อกโก อ็อกซาเน็น และ ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น เตรียมแพ็คเกจกระเป๋าและเดินทางไปอาเจห์ทันที

สำหรับพวกเขาภารกิจที่แท้จริงเพิ่งจะเริ่มต้น ...

**ขอความสันติจงมีแด่พี่น้องทุกท่าน
นุรฮานุดดีน อุเซ็ง ผู้ถอดความเรียบเรียง
วันเสาร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2552.**

Making peace
Ahtisaari and Aceh
กระบวนการสร้างสันติภาพ
Katri MeriKallio เขียน

สมเกียรติ ตั้งนโม และคณาจารย์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
(บรรณาธิการเว็บไซต์ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน)
หากสมาชิก ผู้สนใจ และองค์กรใด ประสงค์จะสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ชุมชน
และสังคมไทยสามารถให้การสนับสนุนได้ที่บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ในนาม สมเกียรติ ตั้งนโม
หมายเลขบัญชี 521-1-88895-2 ธนาคารกรุงไทยฯ สำนักงานถนนสุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
หรือติดต่อมาที่ midnightuniv@yahoo.com หรือ midnight2545@yahoo.com